

טיב הקהילה

יו"ל ע"י קהילת שבת בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

כל מה דעביד רחמנא לטב עביד

בלשון 'כולן שווים לטובה' היינו שגם הצער והעגמת נפש היו שווים לפנייה לטובה, בידעה שיש ערך לכל היסורים הללו, ואינם באים כי אם לטובת האדם. והודיעה התורה זאת לנו כדי שגם אנו נלמוד ממעשיה ולהאמין בהשי"ת באמונה איתנה ולדעת שמפי עליון לא תצא הרעות, וכל העובר על האדם הינו לטובתו על אף שאינו רואה זאת בעיניו הברשיות.

ואפשר לומר עוד, שלכך הודיעה זאת התורה ע"י התלבשות בפטירת שרה, להודיע לנו שבסופו של דבר יבוא האדם לידי הכרה שהכל היה לטובתו, ואם לא יזכה לראות זאת בעודו בחיים יזכה לכך אחר אריכות ימיו ושנותיו, אז כשתעלה נשמתו לעולם הנצחי תבוא לידי הכרה שכדאים היו כל התלאות אשר מצאו אותו בעודו בעולם, ולכן נאמר זאת אחר סילוקה של שרה, להודיע, כי על אף שרוב ימיה עברו בצער, וקצרה דעתה להשיג את עומקה של ההשגחה העליונה, בכל זאת קבלה זאת באהבה ובאמונה שהכל לטובה, ורק אחר אריכות ימיה כשעלתה נשמתה בגנוי מרומים, אז אכן ראתה ש"שני חיי שרה" - 'כולן שווים לטובה'

וכמו שאמרו חז"ל (פסחים נ.): 'והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד (זכריה יד, ט), אטו האידינא לאו אחד הוא? - אמר רב אחא בר חנינא: לא כעולם הזה העולם הבא; העולם הזה, על בשורות טובות אומר ברוך הטוב והמטיב, ועל בשורות רעות אומר ברוך דיין האמת. לעולם הבא - כולו הטוב והמטיב, עכ"ל.

והיינו משום שבעולם הזה אין האדם רואה כי אם המציאות הקיימת, ובעיניו הברשיות רואה הוא רק הקשיים והצער שהינם בעין, אך הטוב הגנוז בהם אינו רואה ועל כן יכול להתעורר אצלו עגמת נפש, ואי אשר לו להתמודד עם זה כי אם מתוך אמונה שבאמת המה חסדים, וכיון שאין הטוב ניכר בחוש אי אפשר לו לברך על כך, ואינו מברך כי אם על האמונה שהכל לטובה, והביטוי לזה הוא ברכת 'דיין האמת', בזה הברכה מגלה את אמונתו שאין שום עיוות במצבו, ובהכרח שהם לטובתו. אך בעולם הבא - שם הכל טוב, שם כבר רואה גם בעין את הטוב הגנוז בסאת צרותיו. כי מלבד מה שגורמים להמתקת הדינים הינם בעצם טובות וחסדים.

עכ"פ העבודה המוטלת עלינו היא לחיות עם האמונה בעודנו בחיים ש"כל מה דעביד רחמנא לטב עביד". והשמחה המתעוררת מאמונה זו היא מעין עולם הבא, כי בעולם הבא תהיה זו שמחתו, כשיוכח בגודל הטובה הגנוז בסאת יגונו, והמאמין כבר יכול לזכות גם בעוה"ז במעין משמחה זו.

וידוע מה שמסופר על כמה וכמה צדיקים שלפני פטירתם אמרו שלא יניחו לעולם להמשיך להתנהל כך, אלא מיד כשיבואו לעולם העליון ידרשו את ביאת המשיח. והנה עבר זמן רב מפטירתם והשנינו המיוחל בעולם טרם הגיע. אותם צדיקים היו מתגלים לתלמידיהם או לשאר צדיקי אותו הדור, וכשנשאלו איך הבטחתכם שתפעלו למען הגאולה השלימה, ענו ואמרו שמקוצר דעתם לא השכילו לעמוד על הטוב הגנוז באלו הצרות, אולם אחר עלייתם במרומים נתגלתה האמת לעיניהם כי הכל לטובה ואין רע בעולם כלל!

ויהיו חיי שרה

רבו המתפלאים על דברי רש"י אלו: 'כולן שווין לטובה', הרי סמוכים הדברים להפרשיות הקודמות שם יכולים לראות איך עברו עליה רוב ימיה בצער, כי עד שהיתה בת צ' לא זכתה לפרי בטן, ומתוך מעשיה יכולים להבין עד כמה היתה מצטערת על כך, כי כדי להיגאל מצער זה היתה מוכנה לדברים הגובלים במסירות נפש ממש, בכך שהסכימה להשוות את שפחתה אליה ולהשיאה לאברהם, והיה זה הקרבה יתירה שאי אפשר בכלל לתאר, כי עצם הדבר שאשה תסכים להכניס צרה לביתה היא כבר בחינה של מסירות נפש, וכאן לא רק שהסכימה אלא היא זו שהציעה זאת! ואת מי הציעה? את שפחתה! לא אשה חשובה שהיתה במעמדה, אלא את זו ששימשה עד כה כשפחה בזויה הקנויה לה, זו הצרה נעשית ביום מן הימים כגבירה, ובנוסף לכך גם צרתה! ושרה הסכימה לכך, ולמה? כי אמרה 'אולי אבנה ממנה' (לעיל טז, ב) וברש"י שם: 'זכות שאכניס את צרתי לביתי' זאת אומרת, שהסכימה להטיב עם שפחתה על אף שאיכות חייה תרד פלאים, כי מעתה תהיה היא בזויה בעיני שפחתה כל ימי חייה, וכל זה 'שמא' תזכה על ידי זה לתמורה ותזכה לחבוק בן, זוהי הוכחה שצרה זו שלא זכתה לזרע לברכה על נפשה עד מאוד, וזה היתה מנת חלקה עד שנת הצ' כאמור.

גם הצער של 'צרה לביתה' שקבלה על עצמה היתה מעל ומעבר לכוחותיה, והיא עצמה לא פיללה עד היכן תעזי שפחה זו להתגאות נגדה, וכשפירשה צערה לפני בעלה אברהם, השכיל אברהם לדעת שבכונן דא כשל כח הסבל, ואין עצה אחרת כי אם להכניע את הצרה, ואמר לה 'הנה שפחתך בידך, עשי לה הטוב בעיני' (לעיל טז, ו) והצדקת שרה עשתה זאת מחוסר ברירה, הרי שלא עברו עליה שנותיה בנעימים.

בנוסף לכך נלקחה אותה צדקת פעמיים בשבי הן ע"י פרעה והן ע"י אבימלך, ולולא שראה ה' בעיניו היו הללו מטמאין אותה, והיתה חירותה ממנה והלאה, ואי אפשר לתאר צערה באלו הימים.

גם אחר שכבר זכתה לבן, עדיין לא נסתיימה מסכת צערה, אכן היתה זו שמחה שאין לתאר, אך גם זו היתה מטובלת בצער, כי ליציני הדור מיהרו להודיע כי 'מאבימלך נתעברה שרה' ר"ל, ואין לך צער גדול מזה, שאחרי עשרות שנות צפייה כבר זוכים לחבוק בן, אך תיכף מטילים על הרך הנוולד דופי, תואר 'פסול'... ובנוסף התחילה דאגת ישמעאל לקנן בתוך ליבה, בראותה שהייתו בכפיפה אחת עם יצחק לא תטיב עם יצחק לא בגשמיות ולא ברוחניות, ולא היתה זו דאגה של מה בכך, כפי שרואים שמחוסר ברירה הגיעה למסקנא שאין מנוס מלגרש את האמה ואת בנה, על אף שמדובר בבן חביב לאביו [ראה דברי רש"י לעיל כב, ב], ולאור כל האמור מתעוררת השאלה מאלוהי, איך אפשר לומר על 'שני חיי שרה' 'כולם שווים לטובה'?

ואפשר שכיוון הכתוב להודיע שעל אף שעברו עליה את כל התלאות הללו היתה מאמינה שהכל הוא לטובתה ועל אף שרוב צרותיה היתה בשמחה והדתה את בוראה על כך, והדברים מדויקים גם

פר' חיי-שרה
כ' חשוון תשפ"א

זמני הדלקת הנרות ומרצ"ש

הדרה"ג	4:05
מוצש"ק	5:20
ר"ת	5:58

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוק"ש א'	7:58	סו"ת א'	9:07
סוק"ש ב'	8:42	סו"ת ב'	9:36

המנים לפי שעות קיץ

גיליון מס':

541

טיב המערכת

• וימדך אלקים את יצחק •

כמה פעמים בחיים אנו עומדים בפני התלבטויות שקשה לנו להחליט בהם מה לעשות? ולפעמים אנו בטוחים שאם לא נקבל החלטה - העולם יחרב חלילה... לאדם יש נטיה לקבל החלטות ולהרגיש שהוא מנהל את העולם, לפעמים צריכים להזכיר לנו את הפסוק 'רבות מחשבות בלב איש ועצת ד' היא תקום', מה יש? מה נראה לך, שאם אתה לא תחליט מה יקרה אז כלום לא יקרה? כביכול הקב"ה מחכה להחלטה שלך..

מסופר על הגרי"ז מבריסק צוק"ל שזמן קצר לפני פטירתו ישב עם בניו וחישב איתם הרבה דברים שעשה בימי חייו, ושמא לא היה צריך לעשותם, ואמר אז לבניו, שעל דבר שלא עשה בחייו, אף פעם לא התחרט על כך שלא עשהו, אבל על דברים שעשהו, היו פעמים שכן התחרט עליהם.

הפסוק אומר: 'ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלוקים את יצחק, ומפרש רש"י 'אף על פי שמסר הקב"ה את הברכות לאברהם, נתיירא לברך את יצחק, מפני שצפה את עשו יוצא ממנו, אמר יבוא בעל הברכות ויברך את אשר ייטב בעיניו, ובא הקב"ה וברכו'. אברהם אבינו עמד בפני התלבטות קשה, הקב"ה העניק לו את הכח לברך כמו שכתוב 'והיה ברכה', והנה סוף סוף יש לו בן, והקב"ה הבטיח לו 'כי יביצחק יקרא לך זרע', אבל ברוח הקודש הוא ראה שמיצחק עתיד לצאת עשו הרשע, אז הוא פחד לברך אותו, מה עושים!?

הוא אשר אמרנו, אם יש לך שאלה שאינך יכול להחליט בה, תשאיר לקב"ה להחליט, תן לו לנהל את העולם כפי ראות עיניו, כך עשה אברהם אבינו, הוא לא ברך את בנו יחידו, אלא 'אמר יבוא בעל הברכות ויברך את אשר ייטב בעיניו', הוא סמך על הקב"ה שיברך את מי שראוי, ואכן כמו שרואים 'ובא הקב"ה וברכו' ליצחק, הוא שאמר דוד בלבך מחשבות רבות לכאן ולכאן, זכור כי עצת ד' היא תקום.

(ע"פ סיב העזרה ד"ח שרה)

ניתן לשפוע את שיחותיו של פורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיור
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב
ההודעות

המשך כוונת קריאת שמע

אחד (כה"ח סקמ"ח).

א. אסור לומר שמע ב' פעמים, והאומרים באשמורת בסליחות וביום הכיפורים בתפלת נעילה ב' פעמים פסוק שמע ישראל, יש ללמדם שלא יאמרו (סי' ס"א ס"א).

ב. כל מה שאסור לומר שמע שני פעמים הוא משום דנראה כשתי רשויות, אבל אם אמר אחד מהם בלשון תרגום נראה דמותר (כה"ח סקמ"א).

ג. מה שאומרים ביום כיפור בתפלת נעילה שבע פעמים ה' הוא האלקים, מנהג כשר הוא (סי' ב).

ד. והטעם, לפי שזוהו משבחין לבורא יתברך שדר למעלה משבעה רקיעים, וכן מצונו בפסוק ב"פ ה' הוא האלקים גבי אליהו (מ"ב סק"ב), וכן הטעם הוא, ללוות השכינה שמתעלה לעלות למעלה משבעה רקיעים (מ"ב סי' תרכ"ג סק"א).

ז. ומה שאומרים ביום הכיפורים ג"פ ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ג"כ מותר, דלא חשיב לשתי רשויות אלא בפסוק שמע, שהוא עיקר קבלת עול מלכות שמים, וכיון שקיבל עליו עול מלכות שמים פעם אחת, שוב אין חשש באמירת בשמל"ו יותר מפעם אחת, שהרי פסוק זה הוא על פסוק שמע ישראל שאמר בתחילה, ואין כאן מקום לטעות (מ"ב סק"ב).

ו. י"א שיש לזהר שלא לענות על שום ברכה ב' פעמים אמן, דג"ז מחזי כשתי רשויות (סי' ומ"ב סק"ב), ואם מפסיק מעט בנתיים מותר (כה"ח סקמ"ג).

ז. ואם הוא אומר אמן ואמן שרי, כדכתיב ברוך ד' לעולם אמן ואמן (מ"ב סק"ב).

ח. ואם נזדמן לו לענות אמן על שני דברים בשעה אחת, אפשר שאמן אחד יעלה לכאן ולכאן, ואם יאמר אמן ואמן עדיף טפי (מ"ב סק"ב), וי"א דאין לחלק בין אומר בוא"ו לאומר בלא וא"ו וכן עיקר (ש"ע הרב סי' א).

ט. ועיין בפמ"ג שכתב דבר חדש בזה, והוא דיש תרי גווני אמן, האחד שאני מאמין ומחזק שכן הוא האמת כמו שאמר המברך, והשני שהוא פירוש של בקשה, רצה לומר, שהעונה אמן מבקש שיאמנו הדברים וימלא ה' משאלותינו, וא"כ בברכה שיש בה שני העניינים, על דרך משל כשאומר רפאנו ה' ונרפא, ומסיים רופא חולי עמו ישראל, כאשר הוא עונה אמן, הוא מחזק הדבר שה' רופא חולים, וכן מבקש מהקב"ה שיפא אותם, ובזה שפיר י"ל ב"פ אמן (מ"ב סק"ב).

י. יש תפילות שאומרים שם ג"פ אמן, ואין חשש, כי אמן זה הוא משמעותו כן ידו רצון (עוד יספיק חי' פרשת ויגש סי' א).

יא. יש להפסיק בפסוק ראשון בין ישראל לה', ובין אלהינו לה' השני, כדי שיהא נשמע שמע ישראל כי ה' שהוא אלהינו הוא ה' אחד (סי' א), ושמע הוא לשון האזין ישראל שה' אלקינו הוא

מידת ההשתוות

לברך על הדעה כשם שמברך על הטובה

כל אחד במשך ימי חלדו על פני הארץ יודע עליות ומורדות, זמנים יותר טובים כמו גם תקופות אחרות שאינם מאירים לו פנים כל כך, אי אפשר להימלט מזה, כך גזרה ההשגחה העליונה, כל אחד לפי דרגתו, האחד יותר והשני פחות, אבל הצד השווה שבהם שלא כל הזמנים שווים לטובה, יש טובים יותר ויש פחות טובים, את המציאות הזאת איננו יכולים לשנות, אבל את הצורה בו נקבל אותם משתנה מאד בין האחד לחברו.

מדרך הטבע, בשעה שהולך טוב לאדם, כל ענייניו מתנהלים על מי מנוחות, יש לו נחת, משופע בעושר וכבוד, לא חסר לו מאומה, אזי מרוצה הוא מעצמו ונעשה מדושן עונג, בטוח בכוחו וברוחב ביתו שהם עשו לו את החיל הזה. גם להיפך, כאשר הכל תקוע, שום דבר לא הולך כפי המצופה, קשיים נערמים בכל פינה ופינה שהאדם פונה, בתקופה כזאת עלולים האנשים ליפול אל זרועות הייאוש והעצבות, ליבם מלא טינה על כל העולם, מדוע כלום לא הולך לי, מדוע לשני יש ולי לא, ועוד מחשבות רבות מסוג זה שדרכם לשבר את ליבו של האדם ולרפות את רוחו.

אולם באמת, ההשקפה הזאת על מציאות החיים שייכת לאנשים קטני אמונה, שאינם יודעים שיש מנהיג לברייה שהוא עשה ועושה ויעשה, שום דבר לא מתרחש מאלין, לכל מה שמתרחש בעולם יש דין ויש חשבון, הרי יש לנו אב גדול בשמים שהוא מנהל את עולמו בחן ובחסד וברחמים, כל מה שהוא עושה לטוב הוא עושה, גם אם הכול הולך לנו כשורה אין שום מקום לגאולה על כל היש המבורך, לא בכוחו עשינו את זאת, וגם כאשר העניינים אינם מתנהלים כסדרם, קושי כזה או אחר, גם אז חלילה מלהישר, הן יש לנו אב רחמן בשמים שהוא טוב ומטיב וממנו לא תצא הרעה, אף בשעה שבעיני בשר קשה לראות את הטוב שבדבר.

כך או כך, בין אם טוב ובין אם רע, היהודי המאמין באמת לעולם אינו מאבד את עשתונותיו, לא מתגאה בהצלחה ולא נשבר בעת צרה ומצוקה, תמיד חי באמונה וביטחון בהש"ת שהוא זה שמנהל את עולמו על הצד היותר טוב, כל מה דעבדי רחמנא לטב עביד, והוא זה שקובע לכל אחד ואחד את קצבתו באופן מדויק, בין לטוב ובין למוטב, ואנו אין לנו אלא לקבל את הדין באהבה ולשמוח בהנהגת הש"ת עמנו.

העליונה שבמדרגות החסידים ותכלית החמודות

מהלך מחשבה זה מכונה בספרים הקדושים בשם 'מידת ההשתוות', כלומר, לא משנה איזה אירוע עובר עלינו, אין שום נפקא מינה באיזה מצב אנחנו נמצאים, יכול להיות שיש לנו כעת תקופה טובה וייתכן גם שלא, אבל תמיד נישאר באותו אמונה וביטחון ובאותו שמחה, הזמנים הטובים והרעים שווים אצלנו, ההרגשים לא אמורים להתנווד ולהיטלטל לפי קצב המאורעות שמתרחשים עמנו, תמיד צריך האדם לחיות באותו הרגשה יציבה, לא להתגאות בהצלחה ולא להיעצב עם הכישלון.

אכן, לא מדובר בעבודה קלה, הרבה מאד יש להתייגע כדי להגיע לדרגה הזאת, זה נגד הטבע האנושי, אולם צריכים לדעת שיש כזה מדרגה ויש לשאוף להשיגה, בספר 'חובות הלבבות' (שער ה - שער יחוד המעשה פרק ה) מספר על חסיד אחד ששאל את חברו האם כבר זכה להשיג את מידת ההשתוות? האם הגעת למצב שבו לא יהיה אצלך שום נפקא מינה בין המאורעות הטובים לשאינם? ומשענה החבר שעדיין לא זכה להגיע למדרגה הזאת, אמר לו החסיד: "אם כן עדיין לא הגעת. השתדל, אולי תגיע אל המדרגה הזאת, כי היא העליונה שבמדרגות החסידים ותכלית התמודדות."

שני חיי שרה - כולן שווין לטובה

ה'שפת אמת' בפרשתנו (וי' שרה תרנ"ו) מפליא ביותר את מידתם של אברהם ואבינו ושרה אמונו, על אף שבמשך ימי חייהם עברו עליהם הרבה תהפוכות, לאורך שנותיהם טעמו את הכל, צרות גדולות ונוראות מחד גיסא, עושר וכבוד וכל טוב סלה מאידך גיסא, ובכל זאת לא ניכר בהם שום שינוי בין הזמנים, את כל המאורעות שעברו עליהם קבלו באותו מידה של שלווה הנפש ושמחה בהנהגת הבורא ברוך הוא.

וזה לשונו הבהיר של ה'שפת אמת': "במדרש (בראשית רבה ט"ו ש"ה ח"א, ט"ו) יודע ה' ימי תמימים כשם שהם תמימים כך שנותיהם תמימים. ורש"י פירש, 'שני חיי שרה כולן שווין לטובה'. והוא מדת השתוות שכתב בספר 'חובות הלבבות', והוא מעלה גדולה להיות אדם עומד בתמימותו בכל מה שעובר עליו, ויש נסיון לעני ויש לעשיר. ושרה בתחילת ימיה עברו עליה כמה זמנים קשים ברעבון ובלקיחתה לפרעה ואבימלך, ובסוף ימיהם היה להם כל טוב ולא נעשה בה שום שינוי בכל השינויים האלה."

"וזה מאמר המשנה (אבות ה, א) 'עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ע"ה ועמד בכולן להודיע כמה חיבתו של אברהם אבינו ע"ה'. פירושו, ברוב אהבתו להקב"ה כל הרוחות שבעולם אין זיין אותו ממקומו, ועמד בתמימותו ולא הרגיש כלל בכל מה שעבר עליו, לא כדרך אנושי שיש לו כמה שינויים בכל יום, והם כל שנותיהם לא נעשה בהם שינוי. ועליהם נאמר (משל לא, א') 'מלתתו טוב כו' כל ימי חייה', כולל כל מיני שינויים ונסיונות בעוני ובעושר", עד כאן לשונו.

כענין זה העיד מרן ה'חתם סופר' ז"ל על רבו הגה"ק רבי נתן אדלר ז"ל, שראה אותו מברך 'ברוך דיין האמת' בשעה שהגיע אליו בהשורה הנוראה על פטירת בתו היחידה בלא בנין רח"ל, והעיד ה'חתם סופר', שמעולם לא ראה את פני רבו מאירים כל כך כבאותה שעה, וזלת ביום שמחת תורה בשעה שרקד עם התורה הקדושה.

נהג כי כן היה דרכם של הצדיקים הקדושים שזכו להשיג את מידת ההשתוות בכל מקריהם, וכמאמר דוד המלך נעים זמירות ישראל, שבירך את ה' גם על הטובה ואמר (תק, ט"ו) 'כוס ישועות אשא - ובשם ה' אקרא', ובחדא מחתא הוסיף לומר (ת"א, ט"ו): 'צרה ויגון אמצא - ובשם ה' אקרא', שאותו שבח והודאה נתן להש"ת גם בעת שהיה לו הכל בטוב כמו חלילה בעת אשר צרה ויגון אמצא.

שידוך מן השמים

פירש רש"י: "ויספר העבד. גילה לו נסים שנעשו לו, שקפצה לו הארץ, ושנודמנה לו רבקה בתפלתו" ע"כ.

הסתירה בין דברי רש"י למה שאמור בפסוק מבוארת, שבכתוב אמר שסיפר אליעזר ליצחק "את כל הדברים אשר עשה", היינו הדברים שעשה הוא בעצמו. ואילו רש"י מפרש שסיפר את הניסים שנעשו לו, ואם כן אין אלו הדברים אשר עשה הוא כלל. [עיי' מחזיקי דבר אריה]. ואפשר שבא רש"י לבאר תכלית זה הסיפור, שלא בכדי מספר את כל הדברים ליצחק. אלא כוונתו שמתוך הסיפור יבין ויראה וידע שזה השידוך הנכון עבורו מן השמים, חו היא בת זוגו. כדרך שהיה מספר לפני בתואל ולבן את קורותיו, כדי להוכיח להם מתוך המעשים עצמם, שישפטו ויבינו שמה' יצא הדבר.

אך החילוק שבין הסיפור שמספר לבתואל ולבן למה שמספר ליצחק, שלהם סיפר בעיקר את הניסים שנעשו עימו, כי מדרכם להאמין בטבע הרגיל, ורק כשסיפר והמשיח הניסים ראו בזה ההשגחה העליונה, והודו שמה' יצא הדבר.

אבל ליצחק היה רק צריך לספר "את הדברים אשר עשה", כלומר, שעיקר כוונת הסיפור ליצחק להראות עד כמה מעט עשה הוא, והרי הוא כאומר, רק הדברים האלו עשיתי, ותו לא מדי, והוא ממילא יבין וידע שהכל נעשה לו בדרך נס. שהרי יצחק אבינו יודע האמת בהשגחה העליונה שבכל דבר, ולו אין צריך לספר נסים של השם יתברך, רק בהיפך להראותו איך השתלשלו הניסים בדרך הטבע בעולם. ובזה אין תפקיד המספר, כי אם לספר דברים כהווייתם בלא שום כוונה אחרת, שהכל פשוט וברור למבין. והוא רק היה מספר העובדות, היום יצאתי והיום באתי, ובקשתי בסימן הניחוש ומיד באה לקראתי הנערה וכו'.

ונמצאו שפיר דברי רש"י ודברי הפסוק מכוונים כאחד, ואין כאן שום סתירה, זה משלים לזה. שהוא באמת היה מספר הדברים "אשר עשה", אלא שמתוך זה "גילה לו" הניסים שנעשו לו. ואת זאת "גילה" ולא סיפר, שהבין יצחק הכל מעצמו. ולזה באמת היתה כוונת אליעזר לספר הניסים שנעשו לו, ולא להתפאר במה שעשה הוא חלילה, אלא להראות ליצחק העובדות לאשורן, שיבין וישפוט מעצמו וידע שהיא בת זוגו מן השמים.

[טיב השידוכים' חלק ראשון לבחורים וחתנים - שער התורה]

-> <-<

שבת קודש בעלות המנחה בישיבת ראדן הגדולה לאלקים, וישב לו רבן של ישראל הכהן הגדול, מרן החפץ חיים צוק"ל, בהיכל הישיבה, ומדבר עם תלמידיו דיבורי השקפה ומוסר, וכדרכו בקודש משלב בדברי קדשו משלים ומעשיות לרוב.

באותה שבת נסובה השיחה אודות כוחה של תפילה, בתוך הדברים סיפר החפץ חיים טיב מעשה נאה, שהתרחש באחת העיירות הקטנות שברוסיה.

בימים ההם נמצאו בעיירות ובכפרים הפזורים לרוב ברחבי רוסיה יהודים פשוטים ותמימים, שבבערותם ידעו רק לקרוא פרקי תהלים [תהלים זאטניס]. ובכל עת מצאו בומנים הפנויים וביומא דפגרא היו שופכים את ליבם ומתפרקים על פרקי תהילתו של דוד המלך ע"ה. בקצה אחת העיירות הרחוקות עמד לו בית כנסת קטן ישן ופשוט, הנקרא "בעלי מלאכה שול". אחד מן המתפללים היה איש תמים וישר דרך אשר אהב מאוד את 'ספר התהלים', ומאחר ובספרים האחרים לא למד מעולם... היה תדיר מתענג על פסוקי התהלים.

בכל שבת אחר הצהריים היה מקדים כמה שעות לפני תפילת מנחה, מתיישב במקומו הקבוע שבפינת המערב, מוציא את ספר התהלים הגדול, וקורא בקול רם ובעניימה מיוחדת את כל הספר כולו, מרישא ועד גמירא, בלא שום הפסק. כך היה נוהג תדיר, ושאל מכך חיות רוחני וחיוני עצום לכל ימות השבוע המפרכים.

כידוע מה שנתנו הרמז בזה, שכבר ביקש על כך דוד המלך ע"ה בעצמו, שכל האומר את כל ספר התהלים כולו מתחילה ועד סוף תתמלא בקשתו. וכנרמו בפסוק (תהלים ט, ט) "אל יבשו בי קוויך

ד' אלקים צבאות, אל יכלמו בי מבקשיך אלקי ישראל". וכן רמזו הצדיקים בפסוק (תהלים ק, א) "מי ימלל גבורות ה', ישמיע כל תהילתו". ללמדנו כיצד ניתן למלל גבורות ה', ולהמתיק את הדינים, על ידי שישמיע "כל תהילתו" - באמירת כל ספר התהלים כולו!

לימים התגלגל אל אותה עיירה איש יהודי, סוחר נכבד בעמיו, ובהתהלכו ברחובה של עיר בשבת אחר הצהריים, והנה הגיעה לאוזניו נעימה מיוחדת של השתכחות הנפש, בדבקות השי"ת ביום שבת קדשו. הוא נמשך אחר אותה נעימה, וחש כי נפשו כוספת

בכיסופין דקדושה אל אותה שירה. כשחיפש אחר מקור הנגינה הנפלאה הזו, גילה שיש כאן בסמוך בפאתי העיר בית כנסת קטן, ומשכנס פנימה מצא את אותו יהודי פשוט, היושב ומזמר את פרקי התהלים באהבה ובערגה מיוחדת!

האיש ה'תהלים זאנער' לא שם לב בכניסתו של האורח, נתון היה כל כולו בתוככי התהלים שלפניו, והיהודי הסוחר עמד כך שעה ארוכה נטוע במקומו, מוקסם מעוצמתה של תפילה זכה ונקיה כזו, הנאמרת כך בהשתכחות הנפש. בין כך ובין כך התארכה השעה, והמתפללים החלו להתכנס לתפילת המנחה, האיש סיים בניעומו את כל ספר התהלים בשלמותו, והאורח החליט להישאר לתפילת מנחה.

עם סיום התפילה התלווה אל האיש וצעד עמו יחדיו, לאחר שברכו בברכת 'שלום עליכם' נכנס עמו בשיחה נאה. בין הדברים גלגל האורח את השיחה אודות מנהגו של האיש באמירת כל ספר התהלים בשבת אחר הצהריים, ושאל מנין מקורו של מנהג, ואם קיבל זאת מבית אביו או רבו.

ענה לו האיש בתמימות, לא ראיתי ולא קיבלתי זאת בתורת מנהג, אלא בהיות שבמשך כל השבוע טרוד אני במלאכתי על המחיה ועל הכלכלה, ואין עיתותי בידי להתפלל לפני השם יתברך כראוי, מנצל אני את יום שבת קדשו לתפילה ואמירת תהלים, ובאותה שעה הנני מתפלל על כל הצורך. למשל, על הבת הבוגרת שישבת בבית, מושלמת ברוך ה' בכל מידה כנונה, נאה ומשכלת וגם טובת לב, אבל אין בידי מעות מספיק כדי לתת עבורה 'נדוניא' יפה, כדרכם של בעלי בתים חשובים. - לפיכך מתפלל אני לפני השי"ת, שהוא בעצמו המזווג זיווגים, להמציא עבורה זיווג הגון וטוב כראוי לה.

שמע הסוחר הנכבד את דברי היהודי, התהרהר קמעא, ואמר: הנה גם אנכי מחפש באותו ענין... יש לי בן נחמד בביתי, אף הוא מופלג ומושלם, אשר הגיע בסייעתא דשמיא לפרק 'האיש מקדש', זה עידן שאנו מחפשים אחר נערה טובה וישרה יראת אלקים ובעלת מידות טובות. והנה זה עתה כשישבתי והאזנתי בבית הכנסת לפרקי התהלים שקלחו מפין בדבקות ונעימות, נשא חן בעיניי. - ועתה שמא מן השמים הוליכו אותי הנה, כדי שאמצא כאן את השידוך הנכון!

ישבו אפוא ובדקו את כל הפרטים, ונמצא השידוך מתאים מכל הבחינות בשלמות, והיהודי הסוחר שהיה 'בעל יכולת' נטל על עצמו את תשלום כל הוצאות הנישואין, ובכל אשר נצרך לבני הזוג.

ואכן זכה האיש שנתקבלה תפילתו ברוצן ובשמחה, ובתו הכלה נישאה בשעה טובה ומוצלחת לאותו בחור נעים הליכות. - ומאותו שידוך יצאו גדולי ישראל שהאירו פני תבל באור תורתם הקדושה, הלא הם רבינו הגדול בעל קצות החושן צוק"ל, ואחיו בעל קונטרס הספקות צוק"ל, שהעניקו חמה בקומתם והעמידו דת על תילה.

מטיב זה המעשה נלמד, סיים החפץ חיים, שלא לזלזל בשום תפילה של איש ישראל, אף לא בתפילתו של יהודי פשוט, ואפילו באמירת תהלים פשוטה, שכשהיא נאמרת בתום לב ובאמונה תמימה ויוקדת, ניתן לפעול בה ישועות גדולות ונשגבות!

[טיב התפילה' מהדורה חדשה [בעריכה] - הקדמה]

-> <-<

מעשה מופלא, סיפר לי איש נאמן מארצות הברית. באחד מפרברי העיר 'ניו יורק' רבתי התגוררה משפחה נכבדה, שבנם הבחור הגיע לעונת השידוכים, ומשום מה לא נמצא שידוך הולם עבורו.

המדובר היה בחבור מוצלח מאוד, עילוי וכליל המעלות, גם המשפחה היתה משפחה אמידה, והם חיפשו רבות את השידוך המתאים עבורם, אך הישועה לא נראתה באופק, הבחור כבר התגבר והתקרב

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פריטי
שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

'מה' מצעדי גבר'

סיפר מורינו הרב שליט"א: "זכיתי לשבות אצל ר' שמעון בר יוחאי במיורן, מכיון שהיה לי זדקת בגיד הרגל הורה הרופא להשתדל שלא לאמץ את הרגל יתר על המידה...

כשעה לפני שבת יצאתי מהדירה על מנת להאפיל ההרה למערה הקדושה. איך שפתחתי את הדלת ראיתי יהודי יקר שהגיע לאסוף עלונים של טיב הקהילה שהבאתי איתי מירושלים והנחתי לו אותם מחוץ לדירה כדי להפיצים בצפת. הוא כבר היה ברכב ושמח שמחה גדולה לראות אותי, שאלתי אותו אם יש לו זמן וכח להעלות אותי למערה והוא נענה בשמחה. אמרתי לו שזה ממש השגחה פריטית שכן אסור לי לאמץ את הרגל ועתה ה' זימן לי אותו להעלות אותי כמצוות הרופא. הוא חיך ואמר שההשגחה שלו גדולה משלי וסיפר: "הגעתי עם בני על מנת לקבל ברכה מהרב מכיוון שזהו יום הולדתו של בני. חששנו להפריע ולדפוק שמא הרב נח בדיוק אז לא דפקנו בדלת וחזרנו לרכב מאוכזבים קימעה ועתה שבדיוק הרב יצא מהדלת אין זה כי אם חסד ה' עלינו והנה שמחת הילד גדולה עד מאוד..."

ממשיך מורנו הרב לספר: באותו מוצאי שבת התבררנו שאחותי הלכה לבית עולמה והייתי צריך להספיק להגיע ללוויה שיצא מירושלים, והנהג שלי היה אמור להגיע יותר מאוחר. מה' מצעדי גבר כווננו, בני היה אף הוא במיורן והוא החליט להזמין הסעה לשעה שמונה במוצאי שבת למרות שכולם תכננו להישאר יותר זמן אך עשה חשבון שהבחורים צריכים להגיע רעננים לישיבה...

הגיע טנדר גדול שהעלה גם אותנו ובצומת חניניה חברנו עם הנהג שהזמין עבורי והמשיך איתי לירושלים ובזכות זה שבני הזמין הסעה לשעה מוקדמת הגעתי ללוויה בזמן ב"ה. רואים איך שהכל מתוכנן בקפידה מראש...

בעל המעשה: ב. ש.

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פריטית
מוזמן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

אל המוציאת השניה של העשייה השלישית בחייו...

ושידוך אין!
ההורים לקחו זאת מאוד לליבם, אבל הבחור מצד עצמו לא נשבר ולא התייאש, הוא המשיך לשקוד על תלמודו בהתמדה רבה, וניחם את הוריו בכך שכנראה עדיין לא הגיע הזמן!

והנה הגיעה לפתחם הצעת שידוך אחת מן העיר מונטריאול שבקנדה הרחוקה, ולאחר שערכו ביוריים שונים נראה היה שזהו אכן שידוך מתאים מכל הצדדים, והוחלט שעליהם לנסוע מונטריאול ולבדוק מקרוב את ההצעה המדוברת.

את הנסיעה מניו יורק למונטריאול הם העדיפו לעשות ברכב ולא בטיסה, מדובר בנסיעה ארוכה מאוד שמתפרסת על פני כמה שעות. - הם חיפשו אפוא נהג מתאים [דייבלי], שיקח אותם במכוניתו הלוח ושוב. ואכן נמצא האיש המתאים, יהודי ירא ושלם המוכר להם מניו יורק אשר קובע עתים לתורה, ולפרנסתו משמש כ'דרייבר' לאחינו בני ישראל.

הם התקשרו עם האיש סיכמו עמו על המחיר ויצאו אל

טיב הקהילה

שנה עשירית

הספר שלך אחד מוצא בו את הפנה שלו מזרחים מגוונים מכל הסוגים להפתחות להפתעות ולהנאות

מפי תנ"צ רבי נמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

מצ"ב 'מפתחות ערכים' לכל עשרת הכרכים

דוקידיה טיב

ניתן להשיג בקנייות ספרים המבוחרות הפצה ראשית מרכז הספרים בעזרת הרב יצחק פרידמן 03-6194114

וכאבו הקשה, אבל מאידך הרי לא ניתן לדחות משום כך את האחות. לפיכך דיבר על לבו של הבחור דברי עידוד וחיוזוק, והוסיף לברכו בברכה טובה וחזקה, באומרו אלי: באם תתגבר ותותר לה לאחותך, הרי מבטיחך נאמנה שתמצא גם אתה את זיווג הנכון, ועוד לפני החתונה של אחותך תתאסר גם אתה, בעזר השם יתברך!

לשמעו ההבטחה הברורה יוצאת מפי קדשו של הצדיק, נענה הבחור תיכף ונתן את הסכמתו בויתורו הנאמן לאחותו. - ואכן כעבור שבוע נשברה הצלחת, והאחות התאסרה למזל טוב. והנה להפתעת המשפחה כולה, יומיים לפני חתונת האחות בא האח הבוגר בברית האירוסין עם בת גילו בשעה טובה ומוצלחת! כהבטחתו המפורשת של הרב הצדיק.

כשהגיע הבחור החתן אל ביתו של הרב עם הבשורה הטובה, וכשכולו קורן מאושר ומשמחה הודה לצדיק על ההבטחה שהתקיימה במלואה. פתח הרב לפניו גמרא ראש השנה בפרק הראשון, והציע לפניו סוגיא ערוכה לפניו בדף י"ז (שלהי ע"א), וז"ל הגמרא:

"אמר רבא, כל המעביר על מידותיו מעבירין עלו על כל פשעיו, שנאמר (מס'ו, טז) 'נושא עון ועובר על פשע', למי נושא עון, למי שעובר על פשע. רב הונא בריה דרב יהושע חלש [חלה], על רב פפא לשילוי ביה [במס רב פפא לשאל בשלש], חזייה דחליש ליה עלמא [וראו שהוא עומד למות]. אמר להו צבינו ליה זודתא [אמר לפניו הכינו לו את החמיצין]. לטוף איתפח [תתפח], הוה מיכסיף רב פפא למיחזייה [היה רב פפא מתבייש לראותו]. אמרו ליה [לרב הונא בריה דרב יהושע מאי חזית [מה ראית בשעת חוליין], אמר להו, אין הכי הוה [אכן כך היה, שנקנסה עלי מיתה], ואמר להו הקדוש ברוך הוא [לבת זין של מעלה], הואיל ולא מוקים במיליה לא תקומו בהדיה [הואיל ואינו עומד על מידותיו, ומותר תמיד מעצמו, לא תדוקדוק להעמידו דין]. שנאמר 'נושא עון ועובר על פשע', למי נושא עון ועובר פשע" ע"כ.

למדנו אפוא מסוגיא מפורשת לפנינו, סיים הרב, שכאשר מוותרים יכולים לקרוע בכך גזר דין מפורש למעלה! - ועל שכיצא בזה שנינו בפרקי אבות (ב, ב) "בטל רצונך מפני רצונך, כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך". ומרגלא בפומיה דכ"ק אמא"ר הגה"צ זצוק"ל, שמדויק בלשון הגמרא: "מעבירים לו על כל פשעיו", שאפילו הפשעים שהם הזדונות גם נן נמחלים למי שמעביר על מידותיו. - ולפיכך העצה הטובה ביותר להינצל מכל גזירות, ומגזירת מגיפת הקורונה ל"ע, היא במה שיעביר על מידותיו בתוככי הבית פנימה, לוותר ולדבר בנחת, כנודע שכשאין צועקים למטה אין צועקים גם מלמעלה... ובזכות הויתור והעברה על מידותיו נזכה לישועה, אמן.

[מתוך סיחה מיוחדת לבחורי חמד בענייני השידוכים]

שימצא תחילה זיווגו של הבן. ברם, לאחר שחלפו עוד כמה שנים, והאחות החלה גם היא 'להזדקן', החלו הוריה לחשוש שמא משום כך עלולים הם להפסיד את ההצעות הטובות שמגיעות בשבילה, וכי כמה צריכה היא להמתין ולחכות? והחליטו לשאול בדעת תורה. ערב אחד עלו ובאו כל המשפחה יחדיו אל אחד מגדולי הרבנים הצדיקים שבירושלים, והציגו את שאלתם, האם על האחות לישב עד שילבינו שערות ראשה, ולהמתין עד שיינשא האח המבוגר?

שאל הצדיק, האם ישנה כרגע הצעה על השולחן עבור הבת, ונענה בחיוב. אם כן, פסק הרב, עליכם לגשת לשידוך של הבת, ואין לדחות הצעה טובה של שידוך המתגלגלת לפתחונן. כענין שמצנינו בסוגיא דפ"ג דמועד קטן (ג) שאפילו בחולו של מועד התיירו לארס את האשה, משום "שמא יקדמו אחר". אך, כאן התערב האח הבוגר, והחל לבכות על נפשו, שאינו רוצה שאחותו 'תעקוף' אותו, ומדוע עליו להמתין כל כך הרבה? פנה אפוא הרב אל הבחור הבוגר, ואמר לו, מבין אני בהחלט לצערך וכאבך הקשה, אין זה דבר קל כלל, להשתתף בשמחה של אחות צעירה בתור אח מעוכב... - אולם דע לך, שכפי הנראה נדרש ממך במצבך איזה מעשה מצוה גדול יותר מן הרגיל, צריך 'לשבור' כאן את המחיצה המעכבת! ומי יודע, אם לא דווקא כאן נפתחה עבורך הזדמנות טובה להיושע, כאשר אתה מצידיך תותר לאחותך הצעירה, תסכים לה ותשמח בשמחתה, על אף הקושי שבדבר, ואולי דווקא מתוך כך תצמח ישועתך! הבחור בכה והיסס רבות, ניכר היה שקשה לו מאוד בזה, כאשר בכך 'ייתחם' בתואר הבחור הזקן, שאינו מוצא את זיווגו... בכיותיו ודמעותיו נגעו מאוד לליבו של הצדיק, שהשתתף בצערו

הדרך. בהגיעם למנוטריאל העיר החלו תיכף בסדרת בירורים מעמיקים, ואף בפגישה עם המדוברת עצמה. אולם לאחר הפגישה הגורלית הופתעו לקבל תשובה שלילית מן הצד השני, שכנראה החליטו שאין זה השידוך מתאים עבורם, וההצעה ירדה מן הפרק.

תיכף יצרו קשר עם הדרייבר שכפי המסוכסם ביניהם נכנס לבית המדרש המקומי וישב כמה שעות באוהלה של תורה, בהמתנתו עד שסיימו את ענייניהם, ויחזיר אותם לביתם שבניו יורק. בדרך נסיעתם הארוכה היו ההורים שבורים ומאוכזבים מאוד, ה'מכה' היתה קשה וכואבת עבורם. הם אמנם כבר הורגלו פעמים רבות לקבל תשובה שלילית... אבל דווקא הפעם נראה היה שהעניינים 'זורמים' ומתקדמים יפה, ולא בכדי יצאו לנסיעה הארוכה הזו, שגם עלתה להם במחיר יקר! דווקא לקראת השלב האחרון, כשנראה שהנה עומדים הם כבר לקראת שבירת הצלחת, התנפץ הכל ונשארו בלא כלום...

אולם, על אף שההורים קיבלו זאת קשה, הבחור לעומת זאת לא ראה כאן שום סיבה לייאוש, ויותר ממה שהצטער הוא על עצמו הצטערו הוריו בשבילו... במשך כל הנסיעה היה הבחור מוחזק את הוריו, ומדבר עמם דברי אמונה וחיוזוק. למה תצטערו כל כך? שאל הבן, הלא כך היא דרכו של עולם, שידוך מוצע ושידוך יורד. ואם הצעה זו נפלה מן הסתם אין זה השידוך הנכון, הלא אחד למעלה הוא לבדו המזווג זיווגים, כד"א (בראשית ד, ט) "מה יצא הדבר!", ומה לנו להתערב בעסקיך? כאשר אין איתנו יודע כלום כיצד ומתי יתגלגל השידוך הראוי, הסירו נא דאגה מלבבכם, וביטחו בה' יתברך שבוודאי יהיה בעזרונו בעת הנכון.

כך ישב הבחור נעים ההליכות ודיבר על לב הוריו השבורים דברי ריצוי וחיוזוק נפלאים, עד שעלה בידו להפיג את צערם, ואף לשמחם בכמה דברי צחות...

והנה כעבור כמה ימים הגיעה לפתחם הצעת שידוך חדשה, והפעם היתה זו בתו המושלמת של אותו נהג-דרייבר שלקחם למנוטריאל הלך וחזרו... והוא זה ששלח את השדכן אליהם, לאחר שראה מקרוב את התנהגותו המופלאה של הבחור בכל אותה נסיעה ארוכת. בראותו כיצד הוא מכבד את הוריו, מחזק אותם ומדבר עמם דברים ערבים ומתוקים, וכולו מלא תורה ויראת שמים במידות טובות וישרות, מצא מאוד חן בעיניו. - ואכן כעבור שבוע ומחצה נסגר השידוך בכי טוב, והתברר למפרע שכל תכלית אותה נסיעה לא היתה אלא בכדי לתת אפשרות לדרייבר הנכבד להכיר את הבחור היטב מקרוב. וכמאמר החכם מכל אדם בספר החכמה (משל"ו, טז) "מה' אשה משכלת!" (עיי' מוע"ק ע"ז).

[קובץ 'פרשות מס' 357]

- > < -

בחור אחד מן המשפחות החשובות שבירושלם קראת דשופריא, הגיע לגיל השידוכים, אך לא נמצא שידוך הגון עבורו. השנים חלפו במהרה, הבחור כבר התבגר, וכבר נחשב בין האלטעריע [חוקים... שבישיבה, ושידוך אין!]. אחותו של הבחור זקן, שהגיעה אף היא מזה עידן לפרקה, המתינה כמה שנים בתור... ואף שבשבילה כן הגיעו כמה וכמה הצעות טובות, לא רצו ההורים 'לעקוף' את האח הגדול, ולשדכנים שניסו לשדך את הבת אמרו להמתין בסבלנות עד

- כוס תנחומין -
לחסד הקד
ר' יעקב עקיבא עקשטיין הי"ד
התאגדל ודה על פטירת אמו החשובה הצדקנית
ומה ריזל לאה ע"ה
קהילת סבתי כבית ה'

על הברכה יעמדו

לקבלת העלון במייל (דוא"ל) נא לשלוח למייל הפצו"ב

	 <p>Access Credit צ'יינג' סל' 02-6516090</p>	<p>לעילוי נשמת מרת אילה אהובה בת ר' יוסף ראובן יחנת הכהן ז"ל • נדבת בנה יקותיאל מנחם •</p>	<p>לע"נ רבי דוד צבי ב"ר יצחק ז"ל נתרם ע"י בנו מנחם מורדכי הי"ו</p>	<p>לע"נ הינדל בת ר' משה ירמיהו ע"ה</p>	<p>לע"נ ר' ישראל נתן נטע ב"ר דוד צבי הכהן ז"ל דוד ב"ר משה ז"ל</p>
 <p>02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il</p>	 <p>גרפצ'יק סל: 02-5002321</p>	<p>לרפואת בועז בן מירה</p>	<p>לע"נ ר' דב ב"ר אברהם יעקב ז"ל נפטר ה' אלול</p>	<p>לע"נ שמחה בת רחל יחזקאל בן עמומה</p>	<p>לע"נ האשה מרים בת ר' דוד</p>

יד"ל ע"י קהילת סבתי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגונוך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ בהדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173